

Filosofia de Gènere

Codi: 43843
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4316227 Filosofia Aplicada	OT	0	2

Professor de contacte

Nom: Begonya Sáez Tajafuerce

Correu electrònic: Begonya.Saez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Per garantir la integració de l'alumnat, en el cas que sigui necessari, la docència s'impartirà també en castellà i/o anglès

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per cursar l'assignatura

Objectius

Filosofia de gènere és una assignatura optativa l'objectiu general de la qual és abordar el caràcter i l'abast crítics del gruix conceptual que el pensament feminista, de gènere i queer, tant en la seva vessant teòrica com pràctica o de l'activisme, ha conformat al llarg del darrer segle. Aquesta tasca es desenvolupa des de l'interès per la pregunta per l'ésser (en el sentit que es demana per la naturalesa de "la dona" o de "les dones", de l'homosexualitat o de la intersexualitat, de la violència de gènere, etc.) en atenció d'una banda al binomi identitat/diferència i, de l'altra, a l'així anomenada ontologia relacional. També es posarà atenció a una genealogia temàtica i conceptual que respon als plantejaments crítics de les epistemologies feministes desenvolupades a partir de finals dels anys 70.

Els objectius específics considerats són:

- donar compte dels contraforts del pensament crític contemporani en el pensament feminista, de gènere i queer;
- identificar les categories i ordres discursius cabdals del pensament feminista, de gènere i queer;
- contrastar les lògiques i espais operatius de l'heteropatriarcat en relació a lògiques altres;
- assolir una comprensió del cos com a significant singular en el context del pensament contemporani;
- llegir i analitzar textos dels autors i autores considerats/-des.

Competències

- Analitzar i interpretar temes i problemes de la recerca filosòfica contemporània actual fonamentats en la relació entre ètica, art i política.

- Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
- Identificar i descriure els elements teòrics rellevants en la recerca ètica contemporània, especialment aquells associats a la qüestió del bé, la justícia i les implicacions polítiques.
- Organitzar el temps i els recursos per desenvolupar una recerca: dissenyar plans amb establiment de prioritats dobjectius, calendaris i compromisos d'actuació.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Relacionar els conceptes i els coneixements entre les diferents àrees de la recerca filosòfica actual en relació amb les dependències entre ciència i tecnologia, i les implicacions ètiques i polítiques d'aquestes dependències.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la temàtica i la problemàtica filosòfica als conflictes actuals i institucionals al voltant de les qüestions de gènere.
2. Aplicar les teories i els marcs conceptuals de la filosofia de gènere als problemes socials, culturals i tecnològics del món actual.
3. Aportar elements filosòfics a la identificació i la crítica de les discriminacions socials per raó de gènere.
4. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
5. Identificar les qüestions de gènere que hi ha darrere la pràctica i la institucionalització de la recerca acadèmica.
6. Organitzar el temps i els recursos per desenvolupar una recerca: dissenyar plans amb establiment de prioritats dobjectius, calendaris i compromisos d'actuació.
7. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
8. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
9. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'agrupen al voltant de cinc temes que concerneixen la pregunta per l'estatut del cos en el pensament contemporani:

- 1- L'apoderament
- 2- L'emancipació
- 3- La resistència
- 4- La subversió
- 5- La dissidència

Cadascun d'aquests temes s'abordaran des d'una perspectiva interseccional i en al·lusió a casos concrets del món i de la vida contemporanis que remetin a experiències individuals i col·lectives actuals. Alguns exemples d'aquest exercici és la consideració de la transsexualitat infantil, de la reivindicació dels drets per a les treballadores sexuals, de la vigència de les lleis d'identitat de gènere, etc.

Metodologia

Caldrà elaborar un comentari de text, segons una pauta treballada, i fer-ne una exposició a classe, per assolir els objectius i continguts exposats.

No es farà us del Campus Virtual. Si cal establir un contacte amb la professora, caldrà fer-ho en les hores de despatx i, excepcionalment, a través del correu electrònic. Les proves escrites es lliuraran en còpia en paper.

Cas que en el departament o altres contextos docents rellevants tinguin lloc activitats formatives rellevants per als continguts del curs, convindrà assistir-hi.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Preparació de temes i textos (dossier). Preparació exposició. Preparació comentari de text. Preparació examen.	75	3	4, 5, 6, 7, 8, 9
Presentació del curs. Exposicions teòriques dels principals conceptes. Comentaris de textos del dossier. Avaluació dels continguts del curs i de la metodologia.	45	1,8	2, 3, 5, 7, 8
Tutories	22,5	0,9	6

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada i pressuposa l'assistència a classe i el seguiment constant del curs.

Per aprovar, cal realitzar totes les activitats d'avaluació consignades i obtenir-hi una qualificació mínima de 5 sobre 10.

No hi ha segona convocatòria.

Atès que l'assignatura es conforma com a seminari, es valorarà la participació activa a la classe més enllà de l'exposició obligatòria. És un requisit per ser avaluat/-da preparar a casa les classes tot fent les lectures corresponents,, ampliar continguts, fer aportacions, etc.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de text Valor: 20 % Exposició a classe Valor: 20% Prova oral	Prova oral	2,5	0,1	1, 2, 4, 6, 8
Examen final: temes 1-5 Valor: 40 %	Prova escrita	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Preparació i participació a classe Valor: 20 %	Prova oral	1	0,04	4, 6, 7

Bibliografia

S'entregarà un dossier de textos de treball a l'alumnat en iniciar-se el curs.

Tanmateix, la bibliografia bàsica relativa als fonaments teòrics de l'assignatura és:

Butler, Judith (1990): El género en disputa. Feminismo y la subversión de la identidad. México, Paidós, 2001.

_____ (1993): Cuerpos que importan. Sobre los límites materiales y discursivos del sexo. Paidós, 2002.

_____ (2004): Deshacer el género. Paidós, 2006.

Foucault, Michel (1971): El orden del discurso. Barcelona, Tusquets, 1980.

_____ (1976): Historia de la sexualidad I. La voluntad de saber. Barcelona, Siglo XXI, 2006.

----- (1996): "Hay que defender la sociedad". Curso en el Collège de France 1975-1976. Barcelona, Tusquets, 2001.

Freud, Sigmund (1930): El malestar en la cultura. Buenos Aires & Madrid, Amorrortu, 1956.

Freud, Sigmund (1915-1917): Nuevas conferencias introductorias al psicoanálisis. Buenos Aires & Madrid, Amorrortu, 1946.

Haraway, Donna (1988): "Saberes situados" en Ciencia, cyborgs y mujeres. La reinención de la naturaleza. Madrid, Cátedra, 1991.

Hegel, G.W.F. (1807): Fenomenología del espíritu. Madrid, Alianza, 1970.

Lacan, Jacques (2013): El seminario. Libro VI: El deseo y su interpretación 1958-1959. Buenos Aires, Losada, 2014.

_____ (1975): El seminario. Libro X: Aun 1972-1973. Buenos Aires, Losada, 1980.